

Witamy w Szkole Biblijnej „BEREA”

BEREA

Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny

Studium Retoryki Biblijnej

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Praktyczny wykład Nowego Testamentu

Ewangelia według Jana

Spotkanie 18.

- Przypomnienie ogólnego układu treści w SEKCJI B2 [18,1-21,25]
- Omówienie SEKWENCJI A [18,1-28]
 - Omówienie PODSEKWENCJI A1 [18,1-12]
 - Omówienie PODSEKWENCJI A1 [18,13-28]
- Nasze małe dochodzenie w sprawie ...

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Małe przypomnienie

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Bogą.

**WARSTWA życia z Boga;
od wiary do intymności i
misji w świecie**

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.

Obszar skupiony na
działalności
publicznej Jezusa.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Bogą.

**WARSTWA odrzucenia oraz
miłości i poświęcenia się
Syna
(determinacja ujawnienia
Imienia Ojca i Syna)**

Obszar skupiony na
działalności Jezusa
dla uczniów.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów,
stwarza rdzeń i kotwicę więzi z Nim.

Za nami ćwiczenia z tekstem

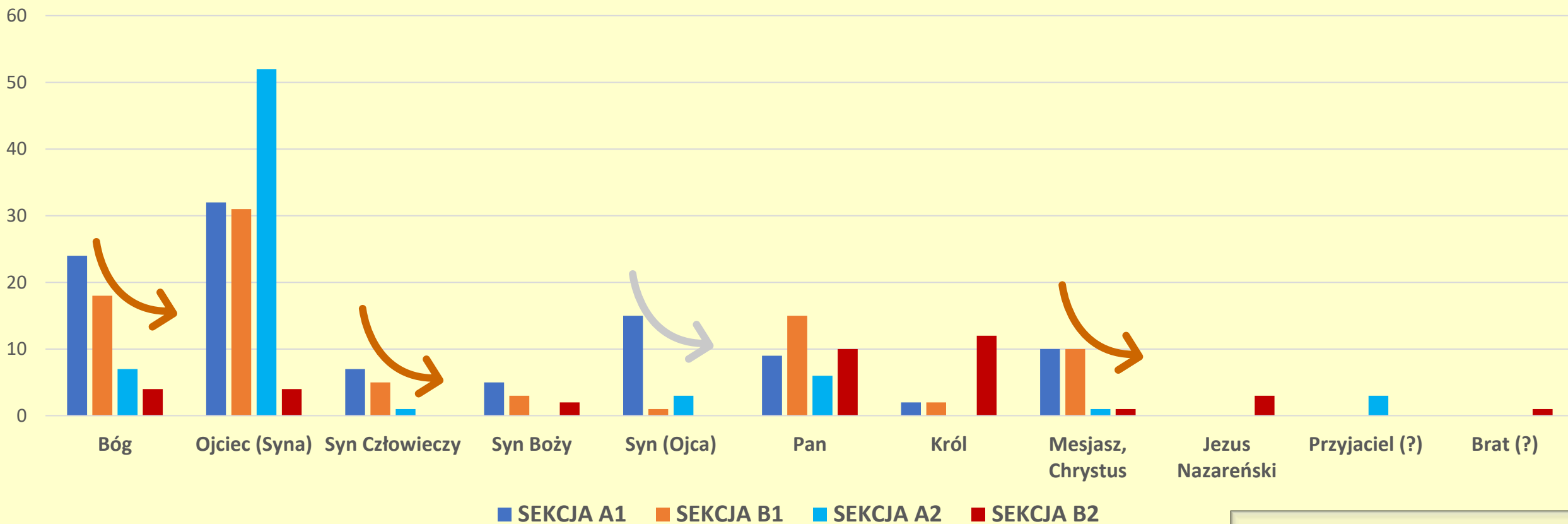
- Scena pojmania Jezusa
- Scena zaparcia się Piotra
- Scena śmierci Jezusa na krzyżu
- Scena odkrycia zmartwychwstania Jezusa

		Mt 26	Mk 14	Łk 22	J 18
		(69) A Piotr siedział zewnątrz, na podwórzu. I przystąpiła do niego jedna służebna, mówiąc: I ty byłeś z Jezusem, Galilejczykiem. (70) On zaś zaparł się wobec wszystkich i rzekł: Nie wiem, co mówisz. (71) A gdy wyszedł ku bramie, ujrzała go inna i mówiła do tych, co tam byli: Ten był z Jezusem Nazarejczykiem. (72) I znowu zaparł się pod przysięgą: ...	(66) A gdy Piotr był na dziedzińcu, na dole, przyszła jedna ze służebnych arcykapłana, (67) i ujrzawszy, że Piotr się grzeje, spojrziała na niego i rzekła: I ty byłeś z tym Nazarejczykiem, Jezusem. (68) Ale on się zaparł i rzekł: Ani nie wiem, ani nie rozumiem, co mówisz. I wyszedł na zewnątrz do przysionka, a kur zapiał. (69) A służebna, ujrzawszy go znowu, ...	(54) Pojmawszy go tedy, zawiedli go i wprowadzili do palacu arcykapłana. Piotr zaś szedł za nim z daleka. (55) A gdy rozpalili ognisko na środku podwórza i usiedli wokół, usiadł i Piotr wśród nich. (56) Gdy zaś pewna służąca zobaczyła go siedzącego w blasku ognia, przyjrzawszy mu się, rzekła: I ten był z nim. (57) On zaś zaparł się, mówiąc: Niewiasto, nie znam go. (58) A niedługo potem ktoś ...	(17) [Mówi więc Piotrowi] służąca odzwierna: Czy i ty z uczniów [jesteś człowiekiem] tego? [Mówi on]: Nie jestem. (18) [Stała zaś] czeladź i służba (przy roznieconym ognisku [, bo było zimno,] i grzali się; [był zaś i Piotr z nimi stojący i grzejący się]. (...) (25) A Szymon Piotr stał i grzał się. Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]? [Wyparł się on i ...]
		Mt 27	Mk 15	Łk 23	J 19
		(35) A gdy go przybili do krzyża, rozdzielili szaty jego, rzucając o nie losy. (36) po czym usiedli i pilnowali go tam. (37) I umieścili nad jego głową napis z podaniem jego winy: Ten jest Jezus, król żydowski. (38) Wraz z nim ukrzyżowali wówczas dwóch złoczyńców, jednego po prawicy, a drugiego po lewicy. (39) A ci, którzy przechodzili mimo, bluźnili mu, kiwali głowami swymi. (40) i mówili: Ty, który rozwalasz świątynię i w trzy dni ją odbudowujesz, ratuj siebie samego ...	(24) Potem go ukrzyżowali i podzieliли szaty jego, rzucając o nie losy, co kto miał wziąć. (25) A była godzina trzecia, kiedy go ukrzyżowali. (26) Był też wypisany napis z podaniem jego winy: Król żydowski (...)	(33) A gdy przyszedł na miejsce, zwane Trupią Czaszką, ukrzyżowali go tam, także i złoczyńców, jednego po prawicy, a drugiego po lewicy. (34) A Jezus rzekł: Ojcie, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią. A przy dzieleniu się jego szatami rzucali losy. (35) A lud stał i przyglądał się. Przełożeni zaś naśmiewali się, mówiąc: Innych ratował, niechże ratuje samego siebie, jeżeli jest Chrystusem Bożym. (36) Był też i napis nad nim: Ten jest królem żydowskim. (...)	(16) Wtedy to wydał go im [, aby został ukrzyżowany]. Wzięli więc Jezusa i odprowadzili. (17) A [dźwigając swój krzyż wyszedł] na miejsce, zwane [Miejscem Czaški], [które] po hebrajsku zwie się Golgota, (18) gdzie go ukrzyżowali, a z nim innych dwóch, z [tej strony] i z [tej] strony, pośrodku [zaś] Jezusa. (19) Sporządził też napis [Pilata] i umieścił nad krzyżem; było [zaś] napisane: Jezus Nazareński, król żydowski. (20) Ten [więc napis wielu] Żydów [przełożył]. [gdyż] blisko [było miejsce] miasta, gdzie ukrzyżowany [został Jezus]; a było napisane po hebrajsku, po łacinie[,] po grecku. (23) Żołnierze [zaś, gdy] ukrzyżowali Jezusa, wzięli szaty jego i [uczynili] cztery części, każdemu żołnierzowi część, i [zwierzchnią] suknie. [Był zaś (ten) chiton bezszewny] od góry [tkany cały]. (24) Tedy rzekli jedni do drugich: Nie krajmy [go], rzućmy losy o [niego]. [czyj] ma być: aby Pismo [wypełniło się], które mówi: Rozdzielili szaty moje [sobie], a o suknię moją [rzucili los]. [Dlatego] żołnierze [to uczynili]. (25) Stali [zaś] pod krzyżem Jezusa matka jego i siostra matki jego, Maria, [ta] Kleofasa, i Maria Magdalena. (26) Jezus [więc ujrzawszy] matkę i ucznia [stojącego obok], którego miłował, [mówi matce]: Niewiasto, oto syn twój[.]. (27) Potem rzekł do ucznia: Oto matka twoja[.]. I od owej godziny wziął uczeń [ją] do siebie. (28) Potem Jezus, wiedząc, że już wszystko [jest wykonane], aby się wypełniło Pismo, [mówi]: Pragnę. (29) Naczynie [stało] pełne octu[.]. Gabkę [więc] nasiąknętą octem, [na hyzop nalożywszy,] podali do [jego] ust. (30) A gdy skosztował octu [Jezus], rzekł: Wykonało się[.]. I skłoniwszy głowę, oddał ducha.
Mt 28	Mk 16	Łk 24	J 20		
(1) A po sabacie, o świcie pierwszego dnia tygodnia, przyszła Maria Magdalena i druga Maria, aby obejrzeć grób. (2) I oto powstało wielkie trzęsienie ziemi, albowiem anioł Pański zastąpił z nieba i przystąpiwszy odwalił kamień i usiadł na nim. (3) A oblicze jego było jak błyskawica, a jego szata biała jak śnieg. (4) A strażnicy zadrżeli przed nim ze strachu i stali się jak nieżywi. (5) Wtedy anioł odezwał się i rzekł do niewiast: Wy się nie bójcie; wiem bowiem, że szukacie Jezusa ukrzyżowanego. (6) Nie ma go tu, bo wstał z martwych, jak powiedział: chodźcie, zobaczcie miejsce, gdzie leżał. (7) A idąc śpiesznie powiedźcie uczniom jego, że zmartwychwstał i oto poprzeda was do Galilei, tam go ujrzycie: oto powiedziałem wam. (8) I odeszły predko od grobu z bojaźnią i wielką radością, i pobiegły oznajmić to uczniom jego. (9) A oto Jezus zastąpił im drogę i rzekł: Bądźcie pozdrowieni! One zaś podeszły, objęły go za nogi i złożyły mu pokłon. (10) Wtedy rzekł do nich Jezus: Nie bójcie się! Idźcie i oznajmijcie braciom moim, aby poszli do Galilei, a tam mnie ujrzą.	(1) A gdy minął sabat, Maria Magdalena i Maria Jakubowa, i Salome nakupiły wonności, aby pójść i namaścić go. (2) I bardzo rano, skoro wzeszło słońce, pierwszego dnia tygodnia, przyszły do grobu. (3) I mówiły do siebie: Któż nam odwali kamień od drzwi grobu? (4) Ale gdy spojrzeli, zauważyły, że kamień był odwalony, był bowiem bardzo wielki. (5) A gdy weszły do grobu, ujrzały młodzieńca siedzącego po prawej stronie, odzianego w białą szatę i zdumiały się bardzo. (6) On zaś rzekł do nich: Nie trwóście się! Jezusa szukacie Nazareńskiego, ukrzyżowanego; wstał z martwych, nie ma go tu, oto miejsce, gdzie go złożono. (7) Ale idźcie i powiedźcie uczniom jego i Piotrowi, że was poprzeda do Galilei; tam go ujrzycie, jak wam powiedział. (8) A wyszedłszy, uciekły od grobu, ogarnął je bowiem lęk i zdumienie, i nic nikomu nie mówiły, bo się bały. (9) I powstawszy z martwych wczesnym rankiem, w pierwszy dzień tygodnia, ukazał się najpierw Marii Magdalenie, z której wypędził siedem demonów. (10) Ona poszła i oznajmiła to tym, którzy z nim przebywali, a którzy się smucili i plakali. (11) Lecz oni, gdy usłyszeli, że żyje i że się jej ukazał, nie uwierzyli. (12) A potem ukazał się w innej postaci dwóm z nich, gdy szli do wsi. (13) Oni też wrócili i opowiedzieli pozostałym, ale i tym nie uwierzyli.	(1) A pierwszego dnia tygodnia, wczesnym rankiem, przyszły do grobu, niosąc wonności, które przygotowały. (2) I zastaliby kamień odwalony od grobowca. (3) A wszedłszy do środka, nie znalazły ciała Pana Jezusa. (4) Gdy były z tego powodu zakłopotane, stało się, że oto dwaj mężowie przystąpili do nich w błyszczących szatach. (5) A gdy się zatrwożyły i schyliły twarze ku ziemi, oni rzekli do nich: Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych? (6) Nie ma go tu, ale wstał z martwych. Wspomnijcie, jak mówił wam, będąc jeszcze w Galilei, (7) że Syn Człowieczy musi być wydany w ręce grzesznych ludzi i musi być ukrzyżowany, a dnia trzeciego powstać. (8) I wspomniły na jego słowa. (9) I zawróciwszy od grobowca, doniosły o tym jedenastu i wszystkim pozostałym. (10) A były to Maria Magdalena i Joanna, i Maria, matka Jakuba, i inne z nimi, które opowiedziały to apostołom. (11) Lecz słowa te wydały im się niczym baśnią, i nie dawali im wiary. (12) Piotr zaś, wstawszy, pobiegł do grobu i nachyliwszy się, ujrzał jedynie leżące prześcieradło, i odszedł do siebie, dziwiąc się temu, co się stało.	(1) A pierwszego dnia tygodnia, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, przyszła Maria Magdalena do grobu i ujrzała kamień odwalony od grobu. (2) Pobiegła więc i przyszła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego miłował Jezus, i rzekła do nich: Wzieli Pana z grobu i nie wiemy, gdzie go położyli. (3) Wyszli tedy Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. (4) A biegli obaj razem; ale ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i pierwszy przyszedł do grobu. (5) A nachyliwszy się, ujrzał leżące prześcieradło; jednak nie wszedł. (6) Przyszedł także i Szymon Piotr, który szedł za nim, i wszedł do grobowca i ujrzał leżące prześcieradło (7) oraz chustę, która była na głowie jego, nie leżącą z prześcieradłami, ale zwiniętą osobno na jednym miejscu. (8) A wtedy wszedł i ów drugi uczeń, który pierwszy przybiegł do grobowca, i ujrzał, i uwierzył; (9) albowiem jeszcze nie rozumieli Pisma, że musi powstać z martwych. (10) Odeszli więc znowu uczniowie do domu. (11) Ale Maria stała zewnątrz grobu i plakała. A placząc nachyliła się do grobu (12) i ujrzała dwóch aniołów w bieli siedzących, jednego u głowy, a drugiego u nóg, gdzie leżało ciało Jezusa. (13) A ci rzekli do niej: Niewiasto! Czemu płaczesz? Rzecze im: Wzieli Pana mego, a nie wiem, gdzie go położyli. (14) A gdy to powiedziała, obróciła się za siebie i ujrzała Jezusa stojącego, a nie wiedziała, że to Jezus. (15) Rzekł jej Jezus: Niewiasto! Czemu płaczesz? Kogo szukasz? Ona, mniemając, że to jest ogrodnik, rzekła mu: Panie! Jeśli ty go wzięłeś, powiedz mi, gdzie go położyłeś, a ja go wezmę. (16) Rzekł jej Jezus: Marjo! Ona obróciwszy się, rzekła mu po hebrajsku: Rabbuni! Co znaczy: Nauczycielu! (17) Rzekł jej Jezus: Nie dotykaj mnie, bo jeszcze nie wstąpiłem do Ojca; ale idź do braci moich i powiedz im: Wstępuję do Ojca mego i Ojca waszego, do Boga mego i Boga waszego. (18) I przyszła Maria Magdalena, oznajmując uczniom, że widziała Pana i że jej to powiedział.		

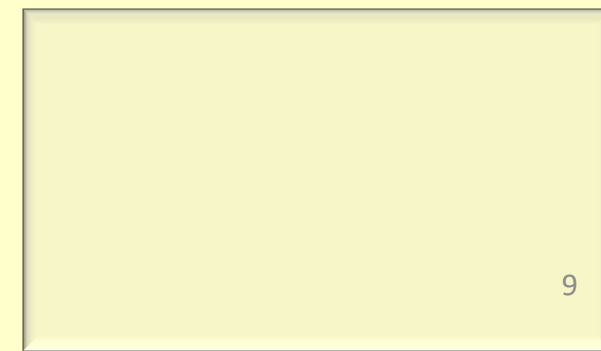
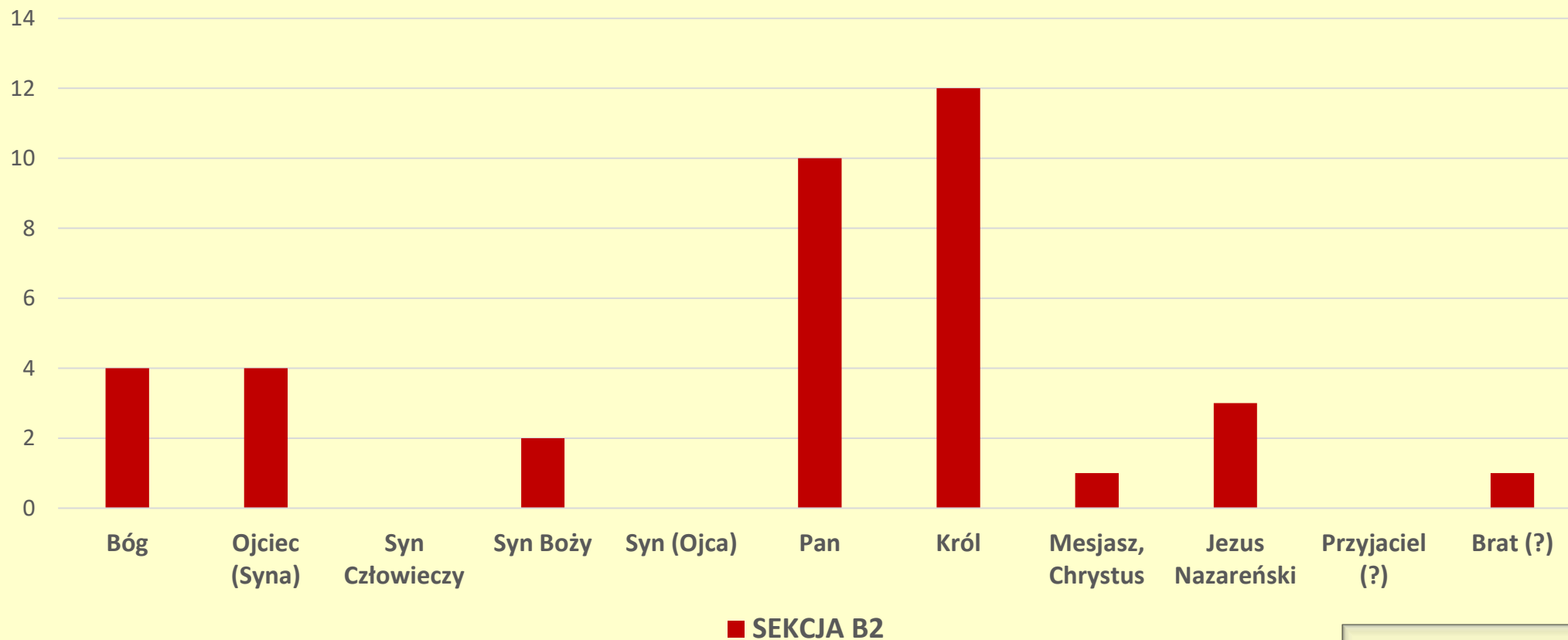
Kilka wniosków z zestawienia opisu wybranych scen pomiędzy ewangelistą Janem a synoptykami

- W szeregu zbadanych scen Jan wprowadza obecność uczniów lub wyeksponuje ich rolę.
- Jan konsekwentnie obniża dramaturgię przeżyć bohaterów (Piotra i Jezusa).
- U Jana Jezus wyraźnie troszczy się o bezpieczeństwo uczniów lub wyraża swoją wierność względem nich (przed Annaszem i przed Piłatem).
- Jan skrajnie redukuje w opisie obecność nadnaturalnych wydarzeń (wyjątki są kameralne).
- Na szczególną uwagę u Jana zasługują spełnienia się słów pism lub samego Jezusa (również nowe zapowiedzi).
- W przeciwieństwie do synoptyków u Jana to umiłowany uczeń jest pierwszorzędny świadkiem zarówno śmierci Jezusa jak i Jego zmartwychwstania (potwierdza także wiarygodność całego dzieła spisanej ewangelii).
- Świadectwa umiłowanego ucznia wyraźnie mają budować wiarę czytelnika (słuchacza jego ewangelii).

Rozkład częstości wystąpień w kolejnych sekcjach słów i tytułów: Bóg, Ojciec (Syna), Syn Człowieczy, Syn (Ojca), Pan, Król, Mesjasz/Chrystus, Jezus Nazareński, przyjaciel (sugestia), brat (sugestia)

Częstość wystąpień w SEKCJI B2 słów i tytułów: Bóg, Ojciec (Syna), Syn Człowieczy, Syn (Ojca), Pan, Król, Mesjasz/ Chrystus, Jezus Nazareński, przyjaciel (sugestia), brat (sugestia)

- Spełnienie się pism i słów Jezusa, to zasadnicze znaki jakie wskazuje Jan
- Gra w kluczowych momentach z ważnymi scenami synoptyków
- Najintensywniejsze ukazanie nienawiści świata względem Jezusa i Ojca (poprzez postawy liderów i ludu)
- Najintensywniejsze ukazanie miłości Jezusa, który poświęca życie dla przyjaciół i ku potwierdzeniu braterstwa z uczniami
- Wyrazistsze symboliczne zabarwienie scen i gestów

SEKWENCJA B1 c.d.

SEKWENCJA A1

Autor: Marek Kaczmarczyk

[illegible]

SEKCJA A1 [1,1-6,71]

Zaproszenie do życia z Boga.
Boża miłość w Chrystusie zaprasza do wolności życia z Boga i stawia wyzwanie człowiekowi - wybór życia w Synu Bożym.

SEKCJA B1 [7,1-13,20]

Brak poznania Imienia Ojca prowadzi do odrzucenia Syna i Jego misji.
Misja Syna, to dzieło wierności Boga i zmiłowania nad człowiekiem, pomimo jego zła i buntu; sąd nad nieuczciwymi sędziami; rozłam wśród liderów i ludu.

SEKCJA A2 [13,21-17,26]

Jezus wprowadza uczniów w istotę życia z Boga.
Miłość pomiędzy uczniami ma odbijać miłość w Bogu; przygotowanie na kryzys oraz na czas społeczności i prowadzenia przez Parakleta.

SEKCJA B2 [18,1-21,25]

Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi.
Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKCJA B2 [18,1-21,25] - Doświadczenie Imienia Boga uwalnia i ożywia uczniów, stwarza rdzeń więzi. Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa, Przyjaciela i Brata; kryzys lojalności uczniów; Chrystus odbudowuje więź z uczniami. Chrystus odrzucony przez lud.

SEKWENCJA A [18,1-28] Wierność i wytrwałość Chrystusa względem uczniów, a słabość uczniów; zaparcie się Piotra; rozstanie z uczniami

SEKWENCJA B [18,29-19,22] niesprawiedliwy sąd nad Jezusem; liderzy żydowscy doprowadzają do wyroku śmierci przez ukrzyżowanie

SEKWENCJA B1 [19,23-20,18] Spełnienie misji wybawienia: miłość Chrystusa prowadzi Go przez śmierć i zmartwychwstanie – świadectwa ku przyjęciu wiary

SEKWENCJA A1 [20,19-21,25] Wierność i wytrwała miłość Chrystusa względem Jego uczniów; odbudowa więzi i powołania

[18,1-28] SEKWENCJA A - Wierność i wytrwałość Chrystusa względem uczniów, a słabość uczniów; zaparcie się Piotra; rozstanie z uczniami

[18,1-12] PODSEKWENCJA A1 – Jezus w chwili swojego pojmania otacza ochroną uczniów

[18,13-28] PODSEKWENCJA B1 – Prawość Jezusa przed Annaszem i ochrona uczniów, a zaparcie się Piotra.

[18,29-19,22] SEKWENCJA B - niesprawiedliwy sąd nad Jezusem; liderzy żydowscy doprowadzają do wyroku śmierci przez ukrzyżowanie

[18,29-39] FRAGMENT A1 – Piłata pierwsze przesłuchanie Króla królestwa nie z tego świata. Bezprawie Żydów

[19,1-3] FRAGMENT B1 – Król żydowski wydany na ubiczowanie i poniżenie

[19,4-15] FRAGMENT A2 – Drugie przesłuchanie Króla żydowskiego - Syna Bożego. Żydzi odrzucają Boga jako Króla, a wybierają cezara (*świat*).

[19,16-22] FRAGMENT B2 – Król żydowski wydany na ukrzyżowanie; napis na krzyżu potwierdza autorytet Jezusa

[19,23-20,18] SEKWENCJA B1 - Spełnienie misji wybawienia: miłość Chrystusa prowadzi Go przez śmierć i zmartwychwstanie – świadectwa ku przyjęciu wiary

[19,23-30] FRAGMENT A – Jezus powierza matkę opiece umiłowanego ucznia; spełnienie się pism w chwili śmierci.

[19,31-42] FRAGMENT B – Świadectwo ucznia o śmierci Jezusa; spełnienie się pism dot. okoliczności śmierci Mesjasza.

[20,1-13] FRAGMENT B1 – Uczniowie odkrywają pusty grób; narodziny wiary w zmartwychwstanie Jezusa (świadectwo).

[20,14-18] FRAGMENT A1 – Zmartwychwstały Jezus posyła Marię Magdalenę do uczniów; Bóg Ojcem Jezusa i uczniów.

[20,19-21,25] SEKWENCJA A1 - Wierność i wytrwała miłość Chrystusa względem Jego uczniów; odbudowa więzi i powołania

[20,19-31] PODSEKWENCJA A2 – Jezusa pierwsza próba odbudowy uczniów. Powołanie do misji zwiastowania Bożego przebaczenia. Wezwanie do wiary w zmartwychwstałego Chrystusa i przyjęcia Jego słów o pokoju.

[21,1-25] PODSEKWENCJA B2 – Jezusa odbudowa i pojednanie z uczniami; wezwanie Piotra do służby i poniesienia ceny.

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA B2 WARSTWA I SEKWENCJA A [18,1-28]

Wierność i wytrwałość Chrystusa względem uczniów, a słabość uczniów;
zaparcie się Piotra; rozstanie z uczniami

[J 18] (1) To powiedziawszy, [Jezus] wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł [on i uczniowie jego]. (2) [Znał zaś i Judasz, wydający go, to miejsce,] bo [często schodził się] Jezus tam z uczniami swoimi. (3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i [od] arcykapłanów i [od] faryzeuszków [sługi, przychodzi] tam [z pochodniami i z latarniami, i z bronią]. (4) Jezus [więc], wiedząc wszystko, co nań przyjsć miało, wyszedł i [pyta] ich: Kogo szukacie? (5) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego. [Mówi im:] Ja jestem. [Stał zaś] i Judasz, [wydający go, z nimi]. (6) Gdy więc rzekł [im]: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię. (7) Znowu [więc] zapytał [ich]: Kogo szukacie? Oni [zaś] odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego. (8) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem; jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść; (9) aby [wypełniło się słowo], które powiedział: [(Z tych,) których dałeś mi, nie utraciłem z nich żadnego]. (10) Szymon [więc,] Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął [jego ucho prawe]. Było [zaś] na imię [słudze] Malchus. (11) Rzekł [więc] Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; kielicha, który mi dał Ojciec [miałbym nie wypić]? (12) Wtedy oddział[, i dowódca, i słudzy żydowscy pojмали Jezusa i związali go.

(13) [Lecz] zaprowadzili do Annasza [najpierw]; był bowiem teściem Kaifasza, który był arcykapłanem [w tym roku]. (14) [Był zaś (to ten)] Kaifasz, który doradził Żydom, że jest lepiej, aby jeden człowiek umarł za lud. (15) [Towarzyszył zaś Jezusowi] Szymon Piotr i drugi uczeń. A uczeń ten był znany arcykapłanowi i wszedł z Jezusem na dziedziniec (pałacu) arcykapłana; (16) [zaś] Piotr stał [przy bramie na zewnątrz]. Wszedł więc uczeń, [ten drugi, znajomy arcykapłana], i porozmawiał z odźwierną, i wprowadził Piotra. (17) [Mówi więc Piotrowi] służąca odźwierna: Czy i ty z uczniów [jesteś człowieka] tego? [Mówi on]: Nie jestem. (18) [Stała zaś] czeladź i służba (przy) roznieconym ognisku[, bo było zimno,] i grzali się; [był zaś i Piotr z nimi stojący i grzejący się]. (19) Wtedy arcykapłan zapytał Jezusa o uczniów [jego] i o naukę jego. (20) Odpowiedział mu Jezus: Ja jawnie mówiłem światu; ja zawsze uczyłem w synagodze i w świątyni, gdzie się wszyscy Żydzi schodzą, a potajemnie nie mówiłem [niczego]. (21) Dlaczego mnie pytasz? Pytaj tych, którzy słuchali, co mówiłem [im]; oto oni wiedzą, co [powiedziałem] Ja. (22) A gdy On to powiedział, jeden ze [stojących tuż] sług, wymierzył [policzek] Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz arcykapłanowi? (23) Odrzekł mu Jezus: Jeżeli źle powiedziałem, udowodnij, że źle, jeśli [zaś] dobrze, czemu mnie bijesz? (24) Odesłał [więc] go Annasz związanego do Kaifasza [- arcykapłana]. (25) A Szymon Piotr stał i grzał się. Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]? [Wyparł się on i powiedział]: Nie jestem. (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał. (28) [Prowadzą] więc Jezusa od Kaifasza [do pretorium. Było zaś] rano[. Ale oni] nie weszli [do pretorium], aby się nie skalać, by móc spożyć [Paschę].

[18,1-12] PODSEKWENCJA A1 – Jezus w chwili swojego pojmania otacza ochroną uczniów

[18,13-28] PODSEKWENCJA B1 – Prawość Jezusa przed Annaszem i ochrona uczniów, a zaparcie się Piotra.

mówiłem [im]; oto oni wiedzą, co [powiedziałem] Ja. (22) A gdy On to powiedział, jeden ze [stojących tuż] sług, wymierzył [policzek] Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz arcykapłanowi? (23) Odrzekł mu Jezus: Jeżeli źle powiedziałem, udowodnij, że źle, jeśli [zaś] dobrze, czemu mnie bijesz? (24) Odesłał [więc] go Annasz związanego do Kaifasza [- arcykapłana]. (25) A Szymon Piotr stał i grzał się. Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]? [Wyparł się on i powiedział]: Nie jestem. (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał. (28) [Prowadzą] więc Jezusa od Kaifasza [do pretorium. Było zaś] rano[. Ale oni] nie weszli [do pretorium], aby się nie skalać, by móc spożyć [Paschę].

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

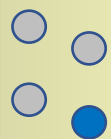
Ewangelia Jana

SEKCJA B2 WARSTWA I SEKWENCJA A [18,1-28] PODSEKWENCJA A1 [18,1-12]

Jezus wychodzi na spotkanie swego losu,
a w chwili swojego pojmania otacza ochroną uczniów.

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

A1 [18,1-12]

A a1 a (1) To powiedziawszy, [Jezus] wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł [on i uczniowie jego].

b (2a) [Znał zaś i Judasz, wydający go, to miejsce,]

a1 (2b) bo [często schodził się] Jezus tam z uczniami swoimi.

b1 (3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i [od] arcykapłanów i [od] faryzeuszów [sługi, przychodzi] tam [z pochodniami i z latarniami, i z bronią].

B a a1 (4) Jezus [więc], wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i [pyta] ich: Kogo szukacie?

b1 (5a) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego.

c1 (5b) [Mówi im:] Ja jestem.

b a (5c) [Stał zaś i Judasz, [wydający go, z nimi].

b (6a) Gdy więc rzekł [im]: Ja jestem,

a1 (6b) cofnęli się i padli na ziemię.

a1 a2 (7a) Znowu [więc] zapytał [ich]: Kogo szukacie?

b2 (7b) Oni [zaś] odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

c2 (8a) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem;

B1 (8b) jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść;

A1 a2 (9) aby [wypełniło się słowo], które powiedział: [(Z tych,) których dałeś mi, nie utraciłem z nich żadnego].

b2 a (10) Szymon [więc,] Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął [jego ucho prawe]. Było [zaś] na imię [słudze] Malchus.

b (11) Rzekł [więc] Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; kielicha, który mi dał Ojciec [miałbym nie wypić]?

a1 (12) Wtedy oddział[, i dowódca, i słudzy żydowscy pojmali Jezusa i związali go.

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

A1 [18,1-12]

A a1 a (1) To powiedziawszy, [Jezus] wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł [on i uczniowie jego].

b (2a) [Znał zaś i Judasz, wydający go, to miejsce,]

a1 (2b) bo [często schodził się] Jezus tam z uczniami swoimi.

b1 (3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i [od] arcykapłanów i [od] faryzeuszów [sługi, przychodzi] tam [z pochodniami i z latarniami, i z bronią].

B a a1 (4) Jezus [więc], wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i [pyta] ich: Kogo szukacie?

b1 (5a) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego.

c1 (5b) [Mówi im:] Ja jestem.

b a (5c) [Stał zaś i Judasz, [wydający go, z nimi].

b (6a) Gdy więc rzekł [im]: Ja jestem,

a1 (6b) cofnęli się i padli na ziemię.

a1 a2 (7a) Znowu [więc] zapytał [ich]: Kogo szukacie?

b2 (7b) Oni [zaś] odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

c2 (8a) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem;

B1 (8b) jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść;

A1 a2 (9) aby [wypełniło się słowo], które powiedział: [(Z tych,) których dałeś mi, nie utraciłem z nich żadnego].

b2 a (10) Szymon [więc,] Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął [jego ucho prawe]. Było [zaś] na imię [słudze] Malchus.

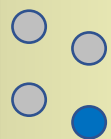
b (11) Rzekł [więc] Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; kielicha, który mi dał Ojciec [miałbym nie wypić]?

a1 (12) Wtedy oddział[, i dowódca, i słudzy żydowscy pojmali Jezusa i związali go.

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

A1 [18,1-12]

A a1 a (1) To powiedziawszy, [Jezus] wyszedł z uczniami swoimi za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł [on i uczniowie jego].

b (2a) [Znał zaś i Judasz, wydający go, to miejsce,]

a1 (2b) bo [często schodził się] Jezus tam z uczniami swoimi.

b1 (3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i [od] arcykapłanów i [od] faryzeuszów [sługi, przychodzi] tam [z pochodniami i z latarniami, i z bronią].

B a a1 (4) Jezus [więc], wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i [pyta] ich: Kogo szukacie?

b1 (5a) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego.

c1 (5b) [Mówi im:] Ja jestem.

b a (5c) [Stał zaś i Judasz, [wydający go, z nimi].

b (6a) Gdy więc rzekł [im]: Ja jestem,

a1 (6b) cofnęli się i padli na ziemię.

a1 a2 (7a) Znowu [więc] zapytał [ich]: Kogo szukacie?

b2 (7b) Oni [zaś] odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

c2 (8a) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem;

B1 (8b) jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść;

A1 a2 (9) aby [wypełniło się słowo], które powiedział: [(Z tych,) których dałeś mi, nie utraciłem z nich żadnego].

b2 a (10) Szymon [więc,] Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął [jego ucho prawe]. Było [zaś] na imię [słudze] Malchus.

b (11) Rzekł [więc] Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; kielicha, który mi dał Ojciec [miałbym nie wypić]?

a1 (12) Wtedy oddział[, i dowódca, i słudzy żydowscy pojмали Jezusa i związali go.

Metafora gniewu

- **Hi 21,20** „Niechby własnymi oczyma oglądał swoją zgubę i pił z kielicha gniewu Wszechmocnego!”
- **Ps 75,9** „Bo w rękach Pana jest kielich wina musującego, pełnego przypraw; z niego nalewa, a wszyscy bezbożni na ziemi nawet osad jego wysączają i piją.”
- **Jr 25,15** „Tak bowiem rzekł do mnie Pan, Bóg Izraela: Weź z mojej ręki ten kielich wina gniewu i daj z niego pić wszystkim narodom, do których cię wysyłam, (...)”
- **Ez 23,31-33:** „(31) Drogą swojej siostry postępowałaś, dlatego wkładam jej kielich do twojej ręki. (32) Tak mówi Wszechmocny Pan: Z głębokiego i szerokiego kielicha swojej siostry pić będziesz, bo on wiele zmieści - będziesz pośmiewiskiem i szyderstwem. (33) Upojenia i męki pełen będzie, kielichem zgrozy i zagłady jest kielich twojej siostry Samarii.”
- **Ha 2,16** „Nasyciłeś się więcej hańbą niż chwałą, pij więc i ty i zataczaj się! Przyjdzie i do ciebie kielich z prawicy Pana, i będziesz syty hańby zamiast chwały.”
- **Ap 14,10** „to i on pić będzie samo czyste wino gniewu Bożego z kielicha jego gniewu i będzie męczony w ogniu i w siarce wobec świętych aniołów i wobec Baranka.”

Metafora udziału w określonej rzeczywistości / doświadczeniu

- **Ps 16,5** „Pan jest działem moim i kielichem moim, Ty strzeżesz losu mojego.”
- **Ps 116,13** „Podniosę kielich zbawienia i wzywać będę imienia Pana.”
- **Jr 16,7** „I nie będą się łamać chlebem z tym, który jest żałobie, aby go pocieszyć z powodu umarłego; oni im nie dadzą pić z kielicha pocieszenia z powodu ich ojca i ich matki.”
- **Mt 20,22-23:** „(22) A Jezus, odpowiadając, rzekł: Nie wiecie, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który Ja pić będę? Mówią mu: Możemy. (23) Mówi im: Kielich mój pić będziecie, ale zasiąść po prawicy mojej czy po lewicy - nie moja to rzecz, lecz Ojca mego, który da to tym, którym zostało przez niego przygotowane.”
- **1 Kor 10,16** „Kielich błogosławieństwa, który błogosławimy, czyż nie jest społecznością krwi Chrystusowej? Chleb, który łamiemy, czyż nie jest społecznością ciała Chrystusowego?”
- **1 Kor 10,21** „Nie możecie pić kielicha Pańskiego i kielicha demonów; nie możecie być uczestnikami stołu Pańskiego i stołu demonów.”
- **Ap 17,4** „A kobieta była przyodziana w purpurę i w szkarłat, i przyozdobiona złotem, drogimi kamieniami i perłami; a miała w ręce swej złoty kielich pełen obrzydliwości i nieczystości jej nierządu.”

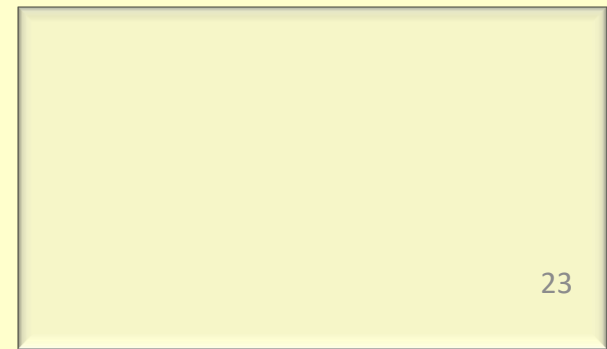

Metafora głębokiej satysfakcji, poczucia obfitości

- 1 Ps 23,5 „Zastawiasz przede mną stół wobec nieprzyjaciół moich, namaszczasz oliwą głowę moją, kielich mój przelewa się.”

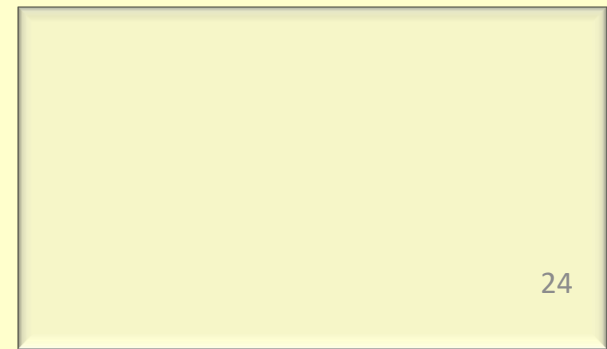
Element symboliczno-liturgiczny zapowiadający nadejście nowej rzeczywistości w Chrystusie

- 1 Kor 11,25-26: ”(25) Podobnie i kielich po wieczerzy, mówiąc: Ten kielich to nowe przymierze we krwi mojej; to czyńcie, ilekroć pić będziecie, na pamiątkę moją. (26) Albowiem, ilekroć ten chleb jecie, a z kielicha tego pijecie, śmierć Pańską zwiastujecie, aż przyjdzie.

Kluczowe zmiany w scenie względem synoptyków

- Brak wewnętrznej walki Jezusa, niepokoju, prośb do Ojca → Jezus jest od początku świadomy swojej drogi i jest niezachwiany odnośnie najbliższych wydarzeń
- Brak próby zaangażowania uczniów w bój modlitwy, wsparcie → całkowity brak motywu mobilizacji uczniów, są pod opieką Jezusa
- Odniesienie do pism nie poświadcza pochwycenia i uwięzienia Jezusa → to wskazanie ochrony uczniów, z których żaden nie zostanie utracony (J 17,12)
- Brak gestu zdrady (pozdrowienia, pocałunku) → ujawnienie się Jezusa sługom to kolejny gest wyjścia naprzeciw temu, co niesie plan Ojca; jeśli ma charakter objawienia tożsamości to poprzez reakcje przeciwników i działanie autora tekstu (czy padnięcie na ziemię to aluzja do scen pojmania Eliasza?)
- Podkreślenie ucieczki uczniów u synoptyków (Mk 13,50 „Wtedy wszyscy go opuścili i uciekli”; Mt 26,56 „(...) Wtedy wszyscy uczniowie go opuścili i uciekli”; Łukasz pomija taką frazę) zostaje wymienione na możliwość odejścia uczniów poprzez wstawiennictwo Jezusa (trzeba jednak pamiętać, że fakt opuszczenia Jezusa przez uczniów Pan zapowiedział uczniom w czasie wieczerzy, więc czytelnik ma prawo się tego domyślać. Podtrzymuje taki scenariusz stan zastraszenia zaistniałą sytuacją zasygnalizowany w J 20,19).

Obraz Jezusa, Syna Bożego w scenie

- Pełna świadomość nadchodzących zdarzeń
- Panowanie nad wydarzeniami, kształtowanie ich, skuteczna inicjatywa
- Syn podkreśla akceptację i zaangażowanie w planie Ojca dla Niego (śmiałe przyjęcie kielicha od Ojca)
- Potwierdzona tożsamość w chwili pojmania:
 - Jezus podkreśla tożsamość jako człowieka - Jezusa z Nazaretu;
 - tożsamość Jezusa jako Boga zostaje wskazana przez przeciwników i oddziałuje na nich (gra poprzez ironiczne ujęcie nieporozumienia)
- W Synu, to Bóg oddaje się w ręce człowieka, i to człowiek podnosi rękę na Boga
- Słowo Jezusa, Syna Bożego, spełnia się w dziele ochrony uczniów
- Jezus do końca w społeczności swoich uczniów i na ich rzecz (korekta i nauka dla Piotra; ochrona dla całej grupy; już nie ucieczka i rozproszenie, ale prawo odejścia)
- Przeciwnicy nie mogą uczynić nic siłą względem Jezusa, dopóki nie dokończył wszystkiego, co zamierzał uczynić (pojmanie następuje po słowach akceptacji planu skierowanych do Piotra)

Jakieś pytania?

**Czas na małą
przerwę – 10 min.**

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

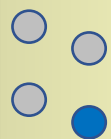
Ewangelia Jana

SEKCJA B2 WARSTWA I SEKWENCJA A [18,1-28] PODSEKWENCJA B1 [18,13-28]

Prawość Jezusa przed Annaszem i ochrona uczniów, a zaparcie się Piotra.

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

CZĄSTKI:

A [18,13-14],

A1 [18,28]

A (13) [Lecz] zaprowadzili do Annasza [najpierw]; był bowiem teściem Kaifasza, który był arcykapłanem [w tym roku].

(14) [Był zaś (to ten)] Kaifasz, który doradził Żydom, że jest lepiej, aby jeden człowiek umarł za lud.

[...]

A1 (28) [Prowadzą] więc Jezusa od Kaifasza [do pretorium. Było zaś] rano[. Ale oni] nie weszli [do pretorium], aby się nie skalać, by móc spożyć [Paschę].

J 11

(47) [Zebrali się] tedy arcykapłani i faryzeusze [- sanhedryn], i mówili: Cóż uczynimy? [Oto ten człowiek wiele czyni znaków.]

(48) **Jeśli zostawimy [go tak], wszyscy uwierzą w niego;** [a] (wtedy) **przyjdą Rzymianie i zabiorą [nasze,] [i to miejsce,] i nasz naród.**

(49) Jeden [zaś] z nich, **Kaifasz**, [arcykapłanem będący w roku tym], rzekł [im]: Wy nie [rozumiecie nic],

(50) i nie [(potraficie) przekalkulować], że **lepiej jest dla nas, by jeden człowiek umarł za lud, [a nie, aby cały lud zginął].**

(51) Tego [zaś sam z siebie nie powiedział], ale [arcykapłanem będąc roku owego wyprorokował], że [miał] Jezus umrzeć za naród / dla [narodu].

(52) A nie za naród / dla [narodu] [tylko], [ale również] aby [i dzieci Boga, rozproszone, zebrał w jedno].

(53) **Od tego też dnia [zaplanowali], aby go zabić.**

J 9

(19) I zapytali ich, mówiąc: Czy to jest syn wasz, o którym [mówicie], że ślepym narodził [się]? **Jakże więc teraz widzi?** (...)

(21) Jego pytajcie,] jest dorosły, sam o sobie powie.

(22) [To powiedzieli] rodzice jego, **bo bali [się] Żydów;** albowiem już postanowili między sobą [Żydzi, aby, **jeśli ktoś Go wyznałby Chrystusem, wyłączony z synagogi został.**]

(23) Dlatego rodzice jego [powiedzieli, że]: Dorosły [jest], jego zapytajcie.

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

A [...]

B [...]

C a a1 (17a) [Mówi więc Piotrowi] służąca odźwierna: Czy i ty z uczniów [jesteś człowieka] tego?

b1 (17b) [Mówi on]: Nie jestem.

SEKWENCJA A

[18,1-28]

b (18) [Stała zaś] czeladź i służba (przy) roznieconym ognisku[, bo było zimno,] i grzali się; [był zaś i Piotr z nimi stojący i grzejący się].

c a (19) Wtedy arcykapłan zapytał Jezusa o uczniów [jego] i o naukę jego.

b (20) Odpowiedział mu Jezus: Ja jawnie mówiłem światu; ja zawsze uczyłem w synagodze i w świątyni, gdzie się wszyscy Żydzi schodzą, a potajemnie nie mówiłem [niczego]. (21) Dlaczego mnie pytasz? Pytaj tych, którzy słuchali, co mówiłem [im]; oto oni wiedzą, co [powiedziałem] Ja.

c (22) A gdy On to powiedział, jeden ze [stojących tuż] sług, wymierzył [policzek] Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz arcykapłanowi?

b1 (23) Odrzekł mu Jezus: Jeżeli źle powiedziałem, udowodnij, że źle, jeśli [zaś] dobrze, czemu mnie bijesz?

a1 (24) Odesłał [więc] go Annasz związanego do Kaifasza [- arcykapłana].

b1 (25a) A Szymon Piotr stał i grzał się.

a1 a2 (25b) Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]?

b2 (25c) [Wyparł się on i powiedział]: Nie jestem.

B1 [...]

A1 [...]

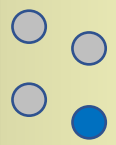

CZĄSTKA C

[18,17-25]

SEKCJA B2
[18,1-21,25]

SEKWENCJA A
[18,1-28]

PODSEKWENCJA
B1 [18,13-28]

CZĄSTKA C
[18,17-25]

A [...]

B [...]

C a a1

Pierwsze pytanie do Piotra

Piotr wypiera się przynależności do uczniów

b (18) [Stała się grzejący się].

Piotr stoi przy ognisku

c a (19) Wte

Annasz podejmuje próbę przesłuchania Jezusa

b (20) Wszys
słuch

Jezus odrzuca nieformalny charakter przesłuchania

Sługa Annasza, w obronie jego czci, policzkuje Jezusa

b1 (23)

Jezus sprzeciwia się przemocy jako odpowiedzi na słuszne żądanie stosowania prawa

a1 (24) Oc

Fiasko przesłuchania przez Annasza; odsyła Jezusa do Kajfasza

b1 (25a) A Szy

Piotr stoi przy ognisku

a1 a2

Drugie pytanie do Piotra

B1 [...]

A1 [...]

Piotr wypiera się przynależności do uczniów

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

A [...]

B [...]

C a a1 (17a) [Mówi więc Piotrowi] służąca odźwierna: Czy i ty z uczniów [jesteś człowieka] tego?

b1 (17b) [Mówi on]: Nie jestem.

b (18) [Stała zaś] czeladź i służba (przy) roznieconym ognisku[, bo było zimno,] i grzali się; [był zaś i Piotr z nimi stojący i grzejący się].

c a (19) Wtedy arcykapłan zapytał Jezusa o uczniów [jego] i o naukę jego.

b aa aaa (20a) Odpowiedział mu Jezus: Ja jawnie mówiłem światu;

bbb (20b) ja zawsze uczyłem w synagodze i w świątyni, gdzie się wszyscy Żydzi schodzą,

aaa1 (20c) a potajemnie nie mówiłem [niczego].

bb (21a) Dlaczego mnie pytasz?

aa1 aaa1 (21b) Pytaj tych, którzy słuchali,

bbb1 (21c) co mówiłem [im];

aaa2 (21d) oto oni wiedzą,

bbb2 (21e) co [powiedziałem] Ja.

c (22) A gdy On to powiedział, jeden ze [stojących tuż] sług, wymierzył [policzek] Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz arcykapłanowi?

b1 aa1 (23a) Odrzekł mu Jezus: Jeżeli źle powiedziałem,

bb1 (23b) udowodnij, że źle,

aa2 (23c) jeśli [zaś] dobrze,

bb2 (23d) czemu mnie bijesz?

a1 (24) Odesłał [więc] go Annasz związanego do Kaifasza [- arcykapłana].

b1 (25a) A Szymon Piotr stał i grzał się.

a1 a2 (25b) Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]?

b2 (25c) [Wyparł się on i powiedział]: Nie jestem.

B1 [...]

A1 [...]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

CZĄSTKA C

[18,17-25]

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

A [...]

B a (15a) [Towarzyszył zaś Jezusowi] Szymon Piotr i drugi uczeń.

b (15b) A uczeń ten był znany arcykapłanowi

c (15c) i wszedł z Jezusem na dziedziniec (pałacu) arcykapłana;

d (16a) [zaś] Piotr stał [przy bramie na zewnątrz].

c1 (16b) Wszedł więc uczeń,

b1 (16c) [ten drugi, znajomy arcykapłana],

a1 (16d) i porozmawiał z odźwierną, i wprowadził Piotra.

SEKWENCJA A

[18,1-28]

C [...]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

B1 (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał.

CZĄSTKI:

B [18,15-16],

B1 [18,26-27]

A1 [...]

Sceny wyparcia się Piotra a treści stwierdzeń lub pytań

Kolejna zaczepka (jakiego związku dotyczy)	Mt 26	Mk 14	Łk 22	J 18
1	Związek z Jezusem (z Jezusem)	Związek z Jezusem (z ... Jezusem)	Związek z Jezusem (był z Nim)	Związek z uczniami (i ty z uczniów)
2	Związek z Jezusem (z Jezusem)	Związek z uczniami (jeden z nich)	Związek z uczniami (jesteś z nich)	Związek z uczniami (i ty z uczniów)
3	Związek z uczniami (jesteś z nich)	Związek z uczniami (jesteś z nich)	Związek z Jezusem (był z Nim)	Pytanie o obecność Piotra w ogrodzie (związek z Jezusem?) (z Nim)

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

A [...]

B a (15a) [Towarzyszył zaś Jezusowi] Szymon Piotr i drugi uczeń.

b (15b) A uczeń ten był znany arcykapłanowi

c (15c) i wszedł z Jezusem na dziedziniec (pałacu) arcykapłana;

d (16a) [zaś] Piotr stał [przy bramie na zewnątrz].

c1 (16b) Wszedł więc uczeń,

b1 (16c) [ten drugi, znajomy arcykapłana],

a1 (16d) i porozmawiał z odźwierną, i wprowadził Piotra.

SEKWENCJA A

[18,1-28]

C [...]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

B1 (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał.

CZĄSTKI:

B [18,15-16],

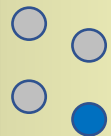
B1 [18,26-27]

A1 [...]

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

SEKWENCJA A

[18,1-28]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

A (13) [Lecz] zaprowadzili do Annasza [najpierw]; był bowiem teściem Kaifasza, który był arcykapłanem [w tym roku]. (14) [Był zaś (to ten)] Kaifasz, który doradził Żydom, że jest lepiej, aby jeden człowiek umarł za lud.

B a (15a) [Towarzyszył zaś Jezusowi] Szymon Piotr i drugi uczeń.

b (15b) A uczeń ten był znany arcykapłanowi

c (15c) i wszedł z Jezusem na dziedziniec (pałacu) arcykapłana;

d (16a) [zaś] Piotr stał [przy bramie na zewnątrz].

c1 (16b) Wszedł więc uczeń,

b1 (16c) [ten drugi, znajomy arcykapłana],

a1 (16d) i porozmawiał z odźwierną, i wprowadził Piotra.

C a a1 (17a) [Mówi więc Piotrowi] służąca odźwierna: Czy i ty z uczniów [jesteś człowieka] tego?

b1 (17b) [Mówi on]: Nie jestem.

b (18) [Stała zaś] czeladź i służba (przy) roznieconym ognisku [, bo było zimno,] i grzali się; [był zaś i Piotr z nimi stojący i grzejący się].

c a (19) Wtedy arcykapłan zapytał Jezusa o uczniów [jego] i o naukę jego.

b aa aaa (20a) Odpowiedział mu Jezus: Ja jawnie mówiłem światu;

bbb (20b) ja zawsze uczyłem w synagodze i w świątyni, gdzie się wszyscy Żydzi schodzą,

aaa1 (20c) a potajemnie nie mówiłem [niczego].

bb (21a) Dlaczego mnie pytasz?

aa1 aaa1 (21b) Pytaj tych, którzy słuchali,

bbb1 (21c) co mówiłem [im];

aaa2 (21d) oto oni wiedzą,

bbb2 (21e) co [powiedziałem] Ja.

c (22) A gdy On to powiedział, jeden ze [stojących tuż] sług, wymierzył [policzek] Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz arcykapłanowi?

b1 aa1 (23a) Odrzekł mu Jezus: Jeżeli źle powiedziałem,

bb1 (23b) udowodnij, że źle,

aa2 (23c) jeśli [zaś] dobrze,

bb2 (23d) czemu mnie bijesz?

a1 (24) Odesłał [więc] go Annasz związanego do Kaifasza [- arcykapłana].

b1 (25a) A Szymon Piotr stał i grzał się.

a1 a2 (25b) Rzekli więc [mu]: Czy i ty z uczniów jego [jesteś]?

b2 (25c) [Wyparł się on i powiedział]: Nie jestem.

B1 (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał.

A1 (28) [Prowadzą] więc Jezusa od Kaifasza [do pretorium. Było zaś] rano[. Ale oni] nie weszli [do pretorium], aby się nie skalać, by móc spożyć [Paschę].

Jakieś pytania?

**Czas na małą
przerwę – 10 min.**

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.
Prz 25,2*

Ewangelia Jana

SEKCJA B2 SEKWENCJA A [18,1-28]

Sprawa „innego ucznia”

Nasze małe śledztwo w sprawie tożsamości „innego ucznia”

Janie, dlaczego tak bardzo zmieniasz scenę pojmania Jezusa i zaparcia się Piotra? O co ci chodzi?

Scena pojmania Jezusa

- Inna postawa Jezusa.
- Inna postawa i rola Judasza.
- Inna rola i sytuacja uczniów.
- Inne słowo się wypełnia.

Scena z zaparciem się przez Piotra

- Drastycznie zredukowane napięcie i poczucie zagrożenia dla Piotra.
- Zdecydowanie łagodniejsza forma odpytywania Piotra przez sługi arcykapłana (nie napastliwie, nie oskarżająco).
- W scenę jest zaangażowany inny uczeń, znajomy arcykapłana (Annasza?).
- Brak sytuacji uświadomienia sobie przez Piotra spełnienia się zapowiedzi Jezusa względem niego (widzi to odbiorca).
- Brak głębokiej reakcji emocjonalnej Piotra.

Rodzą się pytania

- Dlaczego nie doszło do jasnej identyfikacji Judasza jako zdrajcy w ogrodzie?
- Dlaczego dla Jana było istotne, by wskazać sposób dostania się Piotra na dziedziniec arcykapłana?
- Dlaczego rozbudowana została aktywność drugiego ucznia, po czym nagle znika?

**Czy te wszystkie zmiany uznajemy za drobiazg,
czy za istotne przesunięcie perspektywy w opowiadaniu?**

Janie, dlaczego tak bardzo zmieniasz scenę pojmania Jezusa i zaparcia się Piotra? O co ci chodzi?

Baza synoptyków

- Cechą podstawową sceny „standardowej” i powodem wyparcia się związku z Jezusem i resztą uczniów jest strach Piotra o własne bezpieczeństwo i / lub mocne pragnienie pozostania blisko Jezusa po Jego pojmaniu.

Wersja Jana

- Jan zniwelował czynnik strachu praktycznie do zera.
- Co okazało się głównym czynnikiem, który rozbroił sytuację obawy o własne bezpieczeństwo Piotra?
 - ➔ Uczyniła to obecność **innego ucznia**, której to obecności służy arcykapłana są świadomi i im ona nie przeszkadza.
- Mamy zatem całkowicie odmienny klimat i sytuację, a wszystko za sprawą uaktywnienia przez Jana **innego ucznia**.

Wniosek

Jan sam prowokuje czytelnika, by zbadać postać drugiego ucznia i to, dlaczego właśnie ona tak diametralnie wszystko zmieniła.

Typowe propozycje

- „Inny uczeń” to ten sam uczeń, który w innych miejscach jest określany jako „uczeń umiłowany” i tradycyjnie kojarzony z samym Janem ewangelistą.
- Jakiś inny uczeń, który był w gronie, które było w ogrodzie.
- Judasz

Za

- tradycja
- omowne wskazanie ucznia – nie z imienia; w tekście Ew. Jana dotyczy to najczęściej ucznia umiłowanego
- umiłowany uczeń w Ew. Jana jest świadkiem kluczowych wydarzeń w ostatnich rozdziałach (świadek śmierci, zmartwychwstania, prawdziwości tekstu jego ewangelii)
- obecność „umiłowanego ucznia” tłumaczy wiedzę o wydarzeniach na dziedzińcu arcykapłana

Późniejsze hipotezy

- Związek handlowy; dostarczanie ryb do Jerozolimy
- Kapłańskie pochodzenie rodziny Jana

Przeciw

- negatywny obraz najwyższego przywództwa w Jerozolimie, zaznaczany i ukazywany od początku Ew. Jana, właściwie sprzeciwia się możliwości aktualnej bliskiej relacji pomiędzy „umiłowanym uczniem Jezusa” a środowiskiem arcykapłańskim;
- wyraźne podkreślenie relacji pomiędzy innym uczniem a arcykapłanem sprzecza się z stanem „umiłowanego ucznia” Jezusa;
- śmiałe wkroczenie umiłowanego ucznia pośród sług arcykapłana prowadzących Jezusa na dziedziniec, w środku nocy, nie współgra z sugerowanymi powiązaniem Jana z arcykapłanem (uczeń ma aktualne relacje ze służbą, jest rozpoznawalny);
- akceptowana obecność „umiłowanego ucznia” w pobliżu Piotra na dziedzińcu, to brak powodu do wyparcia się bycia uczniem Jezusa;
- dziwi brak „umiłowanego ucznia” obok Piotra w scenie, co ze względu na ich relacje można by uznać za najbardziej naturalne;
- generalnie, obecność „ucznia umiłowanego” (bohatera pozytywnego) więcej gmatwa w scenie niż pomaga.

S. Mędala:

„Piotr nie występuje tutaj jako uczeń, lecz jako osoba oznaczona konkretnym miejscem i czasem. Piotr w całości odrzuca to, co działo się w ogrodzie. Opisuując zaparcie się Piotra, ewangelista chce przypuszczalnie podkreślić, że działa on w nieświadomości. Podobnie jak potrójne wystąpienie przeciwko Jezusowi było działaniem w zaślepieniu ludzką miłością, tak potrójne zaparcie się Piotra dzieje się w wymiarach marzenia sennego. Jego zaparcie dokonuje się w nocy, przy usypiającym cieple ognia, wśród cieni otaczających go osób. Podczas gdy Jezus przeżywa mękę w rzeczywistości, Piotr przeżywa ją w iluzji. Dopiero potrzeba, aby kogut zapiał, żeby Piotr przyszedł do siebie.”

Ewangelia według świętego Jana. T. 2, Edycja Świętego Pawła, 2010 s.201.

S. Mędała w NKB odnotowuje szereg spostrzeżeń egzegetów, które odnotowaliśmy porównując opisy różnych ewangelistów:

- Obecność w narracji innego ucznia zdaje się wprowadzać jakąś ochronę dla Piotra na terenie dziedzińca, pomimo jego ataku w ogrodzie. (s.197)
- Pytanie odźwiernej „sygnalizuje nawiązanie do innego ucznia, którego już znała jako ucznia Jezusa”
- „Pytanie odźwiernej nie jest podchwytliwe. Sponuje ono znajomość innego ucznia i ten fakt nie wywołuje u odźwiernej żadnego niepokoju.”
- „Piotr do neutralnych obserwatorów mówi: *Ja nie jestem.*”
- „Wzmianka o innym uczniu w w. 13. wskazuje na to, że Piotr nie był w wielkim niebezpieczeństwie jako uczeń Jezusa. Z pośrednictwem drugiego ucznia był on nawet pod protekcją arcykapłana.
- „Pytania skierowane do Piotra w ww. 17. i 25. implikują twierdzenie, które nie domaga się kategorycznego potwierdzenia. Dopiero na pytanie w w. 26. oczekuje się potwierdzenia.”
- „Wypowiedź Piotra nie ma żadnej gradacji (...)”
- „(...) u Piotra nie widać żadnego zaangażowania emocjonalnego (...)”
- „Tylko narrator zwraca uwagę na fakt i okoliczności zaparcia się Piotra (...)”

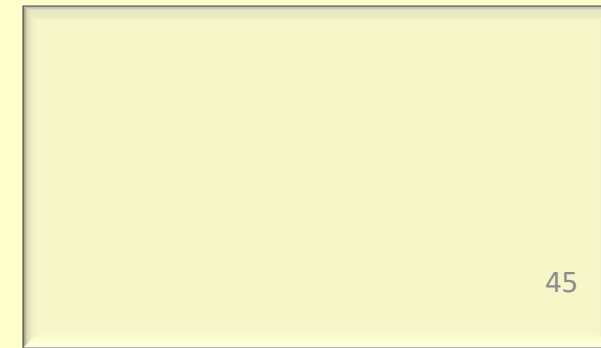
S. Mędała stwierdza ponadto dwie interesujące rzeczy:

„Wydaje się także słuszna opinia tych egzegetów, którzy utożsamiają innego ucznia z 18,15-16 z innym uczniem w 20,2-10. Obydwa teksty przypisuje się ewangelicie.”

a jakby naprzeciw temu

„W nowszych czasach zaczęto jednak wątpić, by poza Judaszem apostoł Jezusa mógł mieć znajomości z arcykapłanem.”

Ewangelia według świętego Jana. T. 2, Edycja Świętego Pawła, 2010, ss. 198-202.

Jan, umiłowany uczeń

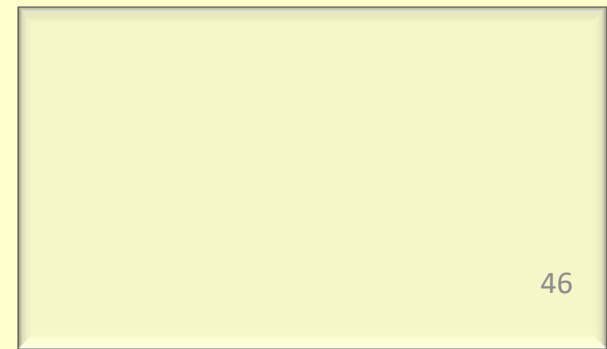
Judasz

Kilka pytań:

Akceptowanie którego ucznia przez służby arcykapłana i samego arcykapłana będzie dla Piotra raczej kłopotliwe?

Z którym uczniem Piotr nie będzie się chciał utożsamić na dziedzińcu arcykapłana?

W jakich okolicznościach inny uczeń nie będzie komfortową sytuacją dla Piotra?

Gra niejednoznacznością ważnych
słów lub zwrotów

Obrona pozycji bohaterów przed
osądem otoczenia (odbiorcy tekstu)

Ukazanie bohatera lub sytuacji w
nowej perspektywie / poszerzonym
kontekście i umożliwienie nowej ich
oceny

Wyraziste sądy Jana jako narratora o
wybranych bohaterach

Wytlumienie scen
(bez nadmiaru emocji, ograniczenie
nadnaturalnych zdarzeń)

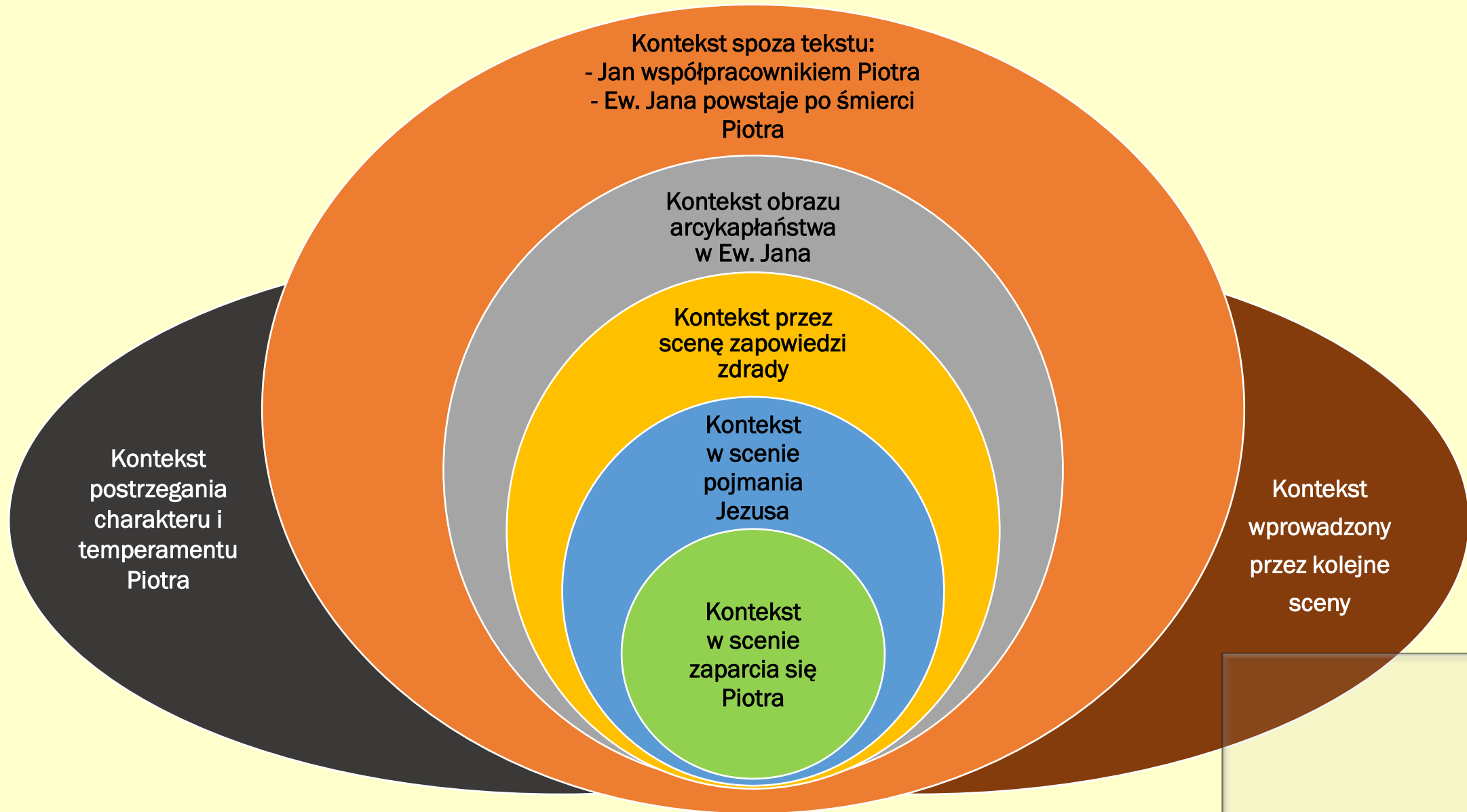
Jezus jako panujący nad sytuacją
zakończenia swojej misji

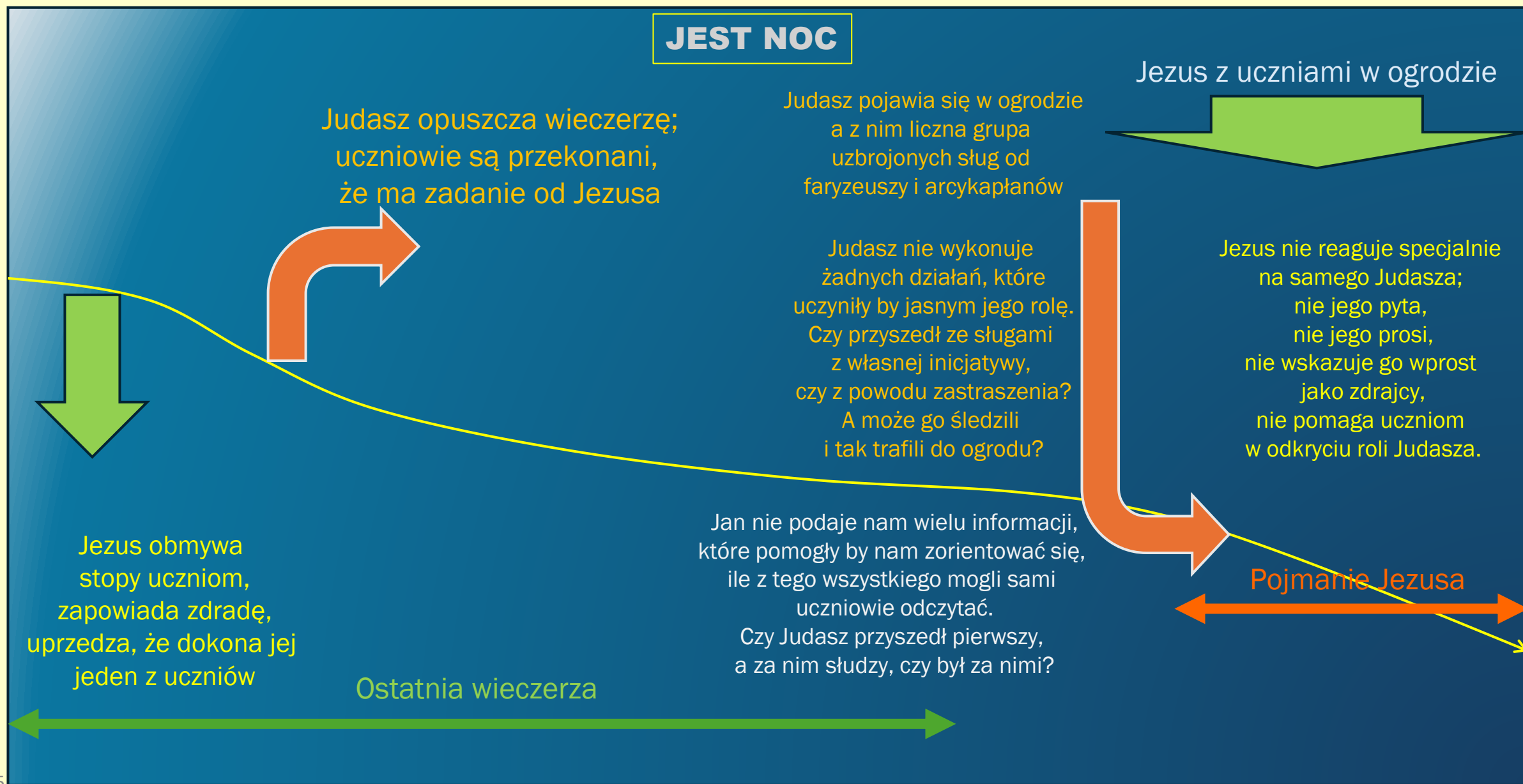
Wyeksponowanie roli uczniów
(ochrona)

Podkreślenie wypełnienia się słów
Jezusa lub pism

Jan prowokuje odbiorcę do przebadania przedstawionej mu sytuacji, gdyż pewne istotne wnioski i oceny nie zostają wypowiedziane wprost, są do odkrycia.

Konteksty Jana (i nie tylko) dla sceny wyparcia się przez Piotra (kontekst sytuacyjny)

Obraz pierwszy

(2) [Znał zaś i Judasz, wydający go, to miejsce,] bo [często schodził się] Jezus tam z uczniami swoimi.

(3) Judasz tedy, wzięwszy oddział i [od] arcykapłanów i [od] faryzeuszów [sługi, przychodzi] tam [z pochodniami i z latarniami, i z bronią].

Obraz drugi

(4) Jezus [więc], wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i [pyta] ich: Kogo szukacie?

(5) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego. [Mówi im:] Ja jestem. [Stał zaś] i Judasz, [wydający go, z nimi].

(6) Gdy więc rzekł [im]: Ja jestem, cofnęli się i padli na ziemię.

(7) Znowu [więc] zapytał [ich]: Kogo szukacie? Oni [zaś] odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

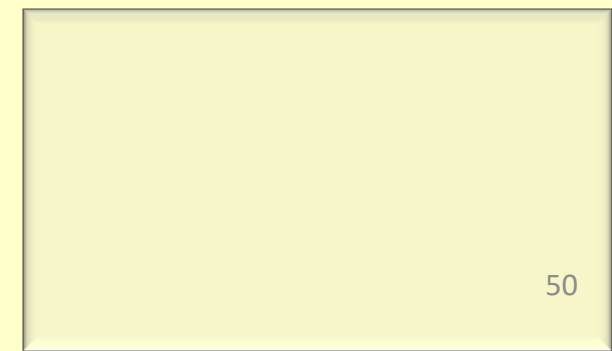
(8) Odpowiedział Jezus: Powiedziałem wam, że Ja jestem; jeśli więc mnie szukacie, pozwólcie tym odejść;

(9) aby [wypełniło się słowo], które powiedział: [(Z tych,) których dałeś mi, nie utraciłem z nich żadnego].

(10) Szymon [więc,] Piotr, mając miecz, dobył go i uderzył sługę arcykapłana, i odciął [jego ucho prawe]. Było [zaś] na imię [słudze] Malchus.

(11) Rzekł [więc] Jezus do Piotra: Włóż miecz swój do pochwy; kielicha, który mi dał Ojciec [miałbym nie wypić]?

(12) Wtedy oddział[, i dowódca, i słudzy żydowscy pojmali Jezusa i związali go.

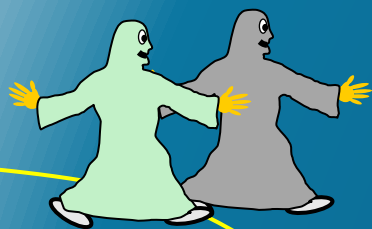

Jak Jan przygotował scenę wyparcia się przez Piotra

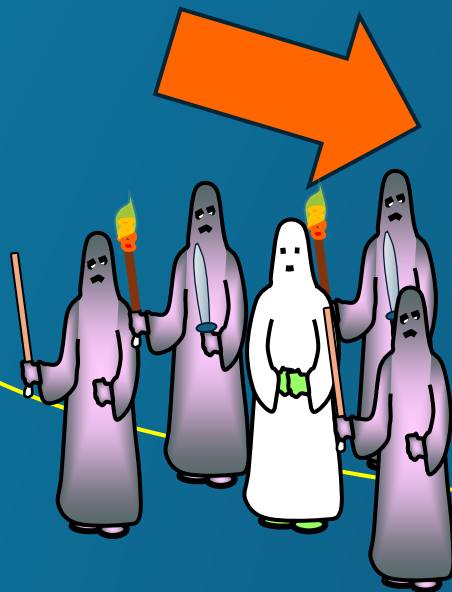
JEST NOC

1

Dowódca i oddział
prowadzą Jezusa

Za Jezusem podąża
dwóch uczniów,
Piotr i „inny uczeń”.

2

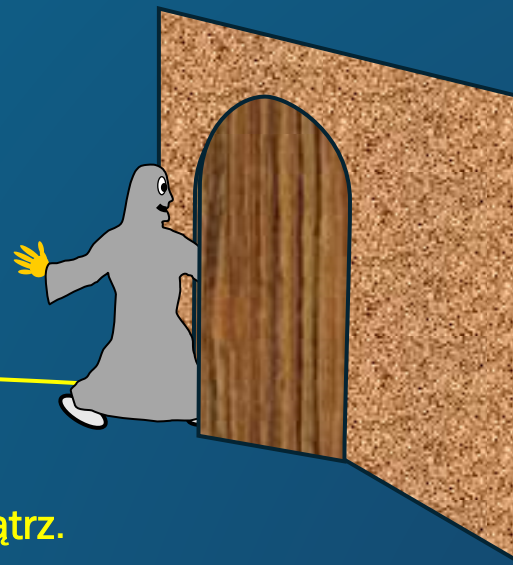
Drugi uczeń **po prostu** wchodzi
za sługami z Jezusem
na dziedziniec arcykapłana

Piotr zostaje na zewnątrz.

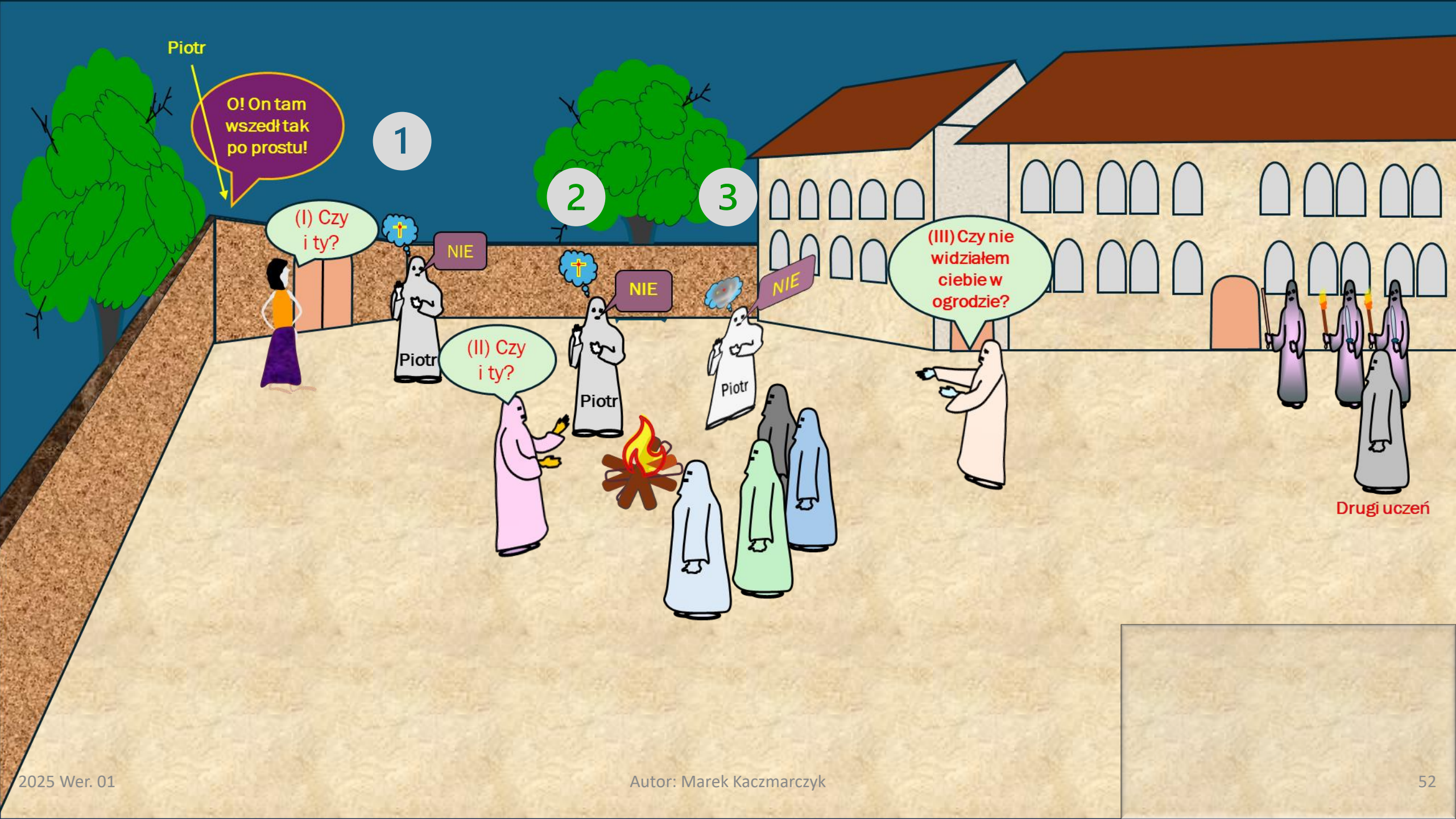
3

Drugi uczeń **dogaduje się**
z odźwierną i wprowadza
Piotra na dziedziniec

Droga z ogrodu na dziedziniec arcykapłana

Okoliczności wejścia Piotra na dziedziniec

Piotr

O! On tam
wszedł tak
po prostu!

1

(I) Czy
i ty?

NIE

2

(II) Czy
i ty?

NIE

3

NIE

(III) Czy nie
widziałem
ciebie w
ogrodzie?

Drugi uczeń

SEKCJA B2

[18,1-21,25]

A [...]

B a (15a) [Towarzyszył zaś Jezusowi] Szymon Piotr i drugi uczeń.

b (15b) A uczeń ten był znany arcykapłanowi

c (15c) i wszedł z Jezusem na dziedziniec (pałacu) arcykapłana;

d (16a) [zaś] Piotr stał [przy bramie na zewnątrz].

c1 (16b) Wszedł więc uczeń,

b1 (16c) [ten drugi, znajomy arcykapłana],

a1 (16d) i porozmawiał z odźwierną, i wprowadził Piotra.

SEKWENCJA A

[18,1-28]

C [...]

PODSEKWENCJA

B1 [18,13-28]

B1 (26) [Mówi] jeden ze sług arcykapłana, krewny [tego], któremu Piotr odciął ucho: Czyż [ja ciebie] nie widziałem w ogrodzie [z nim]? (27) [Ponownie więc wyparł się Piotr] i zaraz kur zapiał.

CZĄSTKI:

B [18,15-16],

B1 [18,26-27]

A1 [...]

[18,1-28] SEKWENCJA A - Wierność i wytrwałość Chrystusa względem uczniów, a słabość uczniów; zaparcie się Piotra; rozstanie z uczniami

[18,1-12] PODSEKWENCJA A1 – Jezus w chwili swojego pojmania otacza ochroną uczniów

[18,13-28] PODSEKWENCJA B1 – Prawość Jezusa przed Annaszem i ochrona uczniów, a zaparcie się Piotra.

[18,29-19,22] SEKWENCJA B - niesprawiedliwy sąd nad Jezusem; liderzy żydowscy doprowadzają do wyroku śmierci przez ukrzyżowanie

[18,29-39] FRAGMENT A1 – Piłata pierwsze przesłuchanie Króla królestwa nie z tego świata. Bezprawie Żydów

[19,1-3] FRAGMENT B1 – Król żydowski wydany na ubiczowanie i poniżenie

[19,4-15] FRAGMENT A2 – Drugie przesłuchanie Króla żydowskiego - Syna Bożego. Żydzi odrzucają Boga jako Króla, a wybierają cezara (*świat*).

[19,16-22] FRAGMENT B2 – Król żydowski wydany na ukrzyżowanie; napis na krzyżu potwierdza autorytet Jezusa

[19,23-20,18] SEKWENCJA B1 - Spełnienie misji wybawienia: miłość Chrystusa prowadzi Go przez śmierć i zmartwychwstanie – świadectwa ku przyjęciu wiary

[19,23-30] FRAGMENT A – Jezus powierza matkę opiece umiłowanego ucznia; spełnienie się pism w chwili śmierci.

[19,31-42] FRAGMENT B – Świadectwo ucznia o śmierci Jezusa; spełnienie się pism dot. okoliczności śmierci Mesjasza.

[20,1-13] FRAGMENT B1 – Uczniowie odkrywają pusty grób; narodziny wiary w zmartwychwstanie Jezusa (świadectwo).

[20,14-18] FRAGMENT A1 – Zmartwychwstały Jezus posyła Marię Magdalenę do uczniów; Bóg Ojcem Jezusa i uczniów.

[20,19-21,25] SEKWENCJA A1 - Wierność i wytrwała miłość Chrystusa względem Jego uczniów; odbudowa więzi i powołania

[20,19-31] PODSEKWENCJA A2 – Jezusa pierwsza próba odbudowy uczniów. Powołanie do misji zwiastowania Bożego przebaczenia. Wezwanie do wiary w zmartwychwstałego Chrystusa i przyjęcia Jego słów o pokoju.

[21,1-25] PODSEKWENCJA B2 – Jezusa odbudowa i pojednanie z uczniami; wezwanie Piotra do służby i poniesienia ceny.

Jakieś pytania?

I to już koniec na dzisiaj.

Dziękuję za uwagę.